

A lap szellemi részére vonatkozó
minden közlemény
Margitai József szerkesztő
nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése,
Ide küldendők az előfizetési díjak.
nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Oppelik A.,
Daube G. L. és társánál és Herndl.
Brünnen: Stern M.

Nyiltter péntasorra 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Elfajulás.

A halottak száma észlelhető módon növekszik. Nem azoké, kik a természet örök és megmáshatlan törvényeit követve, pi-hennek el, mert éveik beteltek, idejük lejárt. A statisztika, mely ezeket nyilvántartja, nem mutat ki változást a halálozási arányokban, vagy ha igen, úgy ez a változás, hála a gondozottabb közegészségi viszonyoknak, hála a preventív óvászereknek, csak javulásban nyilvánul. De növekszik azoknak a száma, kik testi és szellemi erejük teljes birtokában, ép tagokkal és viruló egészségben mégis száműzik magukat a polgári halál rideg birodalmába. A hírlapok hasábjain nagyon is sokszor találkozunk avval a szenzációval, mely egyik vagy másik előkelőségnek társadalmi köréből való száműzéséből burjánzik fel. Mikor kisül a nagytekinnyű politikusról, hogy befolyásával kufárkodott, a kaszinóbeli gentelmanról, hogy kártyázás közben a szerencsét korrigálta, a közhivatalnokról, hogy sikkasztott, az ügyvédrel, hogy család érteket kőtött, vagy az orvosról, hogy megrabolta a halottat, hogy az elők örökségét ellophassa, stb. stb.

Pedig ezek csak a súlyosabb esetei annak az általános nagy betegségnek, mely a művelt osztályból ép úgy szedi áldozatait,

akár az influenza, vagy a tifusz. A könnyebb esetek, bár beszámításuk gyakran nem kevésbé súlyos, többnyire kikerülnek a közvélemény forumát, mert hősök elég szerencsés, hogy minden feltűnés mellőzésével eltűnjenek. És a polgári halottak ezen fajtája a legveszedelmesebb, mert az ő számukra még lehet feltámadás.

Ezek a sűrű erkölcsi elhalálozások szomorú jelenségei a depravációnak, mely talán nem is annyira az egyén bűne, mint a koré. Utóvégre is azok az emberek, kik csak azért követik el a rosszat, mert kedvük, gyönyörük telik benne: a ritka kivételekhez tartoznak. Azoknak, kik annyira ellentétbe helyezkedtek a társadalom felfogásával és ítélkezésével, hogy kénytelenek reá nézve megsemmisülni, kik vagy beszédnek egy ólomlabdacot, vagy átvitorláznak Amerikába, vagy pedig rezignáltan eltemetkeznek a börtön falai közé, azoknak legtöbbször nem önerélyéből, hanem gyöngeségből hagyta el a becület nehéz útját és lépett a bűn ösvényére.

Mert életviszonyaink, fájdalom! olyanok, hogy könnyen ráterelik az embert. Társadalmi életünk délszaki kerthez hasonlít, melynek buja szépségű, de láztlehelő növényzete közt sűrűn nő a kísértés méregfája. Korunk tulságosan hódol az anyagnak

és szívesen megtagadja elismerését a legelőkelőbb szellemi nagyságtól is, ha ez nem tudja előkelőségét külső megjelenésében is érvényre juttatni. Megköveteli a disztinkciót a ruházatban, az öltözék kifogástalan ujdívatu szabásában, ha keveset is tőrdök avval, valjon ki van-e az előkelő szabóműhely számlája egyenlítő. Nagyon lábra kaptak költséges szokások, melyek alól a jobb körökhez tartozó ember, büntetlenül magát ki nem vonhatja. A szórakozások közt a játéknak jutott a legnagyobb szerepe, de nem annyira a testedző, mulattató sportjátékoknak, mint a turfogadásoknak, a kártyának. A kaszinók és klubok csupán a kártyázás kedvéért látszanak létezni és mindenestre legfőképpen a kártya jövedelméből fedezik kiadásait. A kártyapénznek és billárdpénznek kell behoznia egy kávéház bérleti összegét, ha a vállalkozó üzlettulajdonos prosperálni akar.

S hozzájárul azután még a drága házi élet. A kiadások nincsenek mindig arányban a bevételekkel. A gondatlanság, mondhatni könnyelműség a háztartás berendezésében nem egyszer teremtette meg szomorú következményeit.

A feleség finom izléssel ugyan rendezi be a nagy költséggel bérelt lakást, telerakja szépen faragott butorokkal, finom kárpitokkal

TÁRCZA.

Eltemetett nyomok.

Megyek már. Vissza sem jövök —
Sohsem látjuk már egymást, úgy lehet.
Léptem nyomán haraszt zörög,
S a szél vörösre futta az eget.

Az ut porában hosszú nyom vezet
S elvész az ajtó küszöbén;
Csak ez köt már hozzátok engemet,
Az ut porán a nyom — enyém

Megállok még az ut felén,
És el-elnézem, hogy az őszi szél
A kerti utnak peremén
A hullott lombbal és porral tánczra kél.

Kimélve, félve, játszva átsuhan
Az uton látszó nyom felett,
Aztán befújja lágyan feldosan —
Hozzád az többé vissza nem vezet.

J. Virág Béla.

M á m o r .

Irtá: Batterszék Lajos.

Nem tudom, van-e úgy azzal más is, — de nekem néha olyan nehéz a fejem. Nem iszom semmit és mégis mintha a mámor színes kobold-

jai járnának vidám tánczot a szemem előtt: reám borul egy rózsaszínű, ujjongó, elbizott hangulat, a melytől megtek a szívem és a mely nyugtalan, izzó pezsgéssel keveri fel a véretem. Ilyenkor elvész előttem a külső dolgoknak a zavaró hatása; lelkem mint a prizma a napsugarat bontja alkotó elemeire, a benyomásokat és a mi belőlük bántó, iztelen és szürke, azt visszautasítja, nem fogadva magába mást, mint a derűs, színeset, világosat. Olyan ez éppen mint egy mámor.

Mert úgy kell annak lenni: mámor kell ahhoz, hogy valaki szépen lássa a világot. Pessimista bölcselők, az élet nyomorúságairól szomorú dalt mondó poéták és maga az a kellemetlen valóság, a konkrét, brutális mindennapi élet, mind azt a tudatot gyökeresítették meg bennem is, hogy nem kívánatos dolog létezni ezen az unalmas világban, a mely tele van rohottal, kötelességekkel, fájdalommal és a melynek az öröm olyan ritka — őh de drága, de illatos, de kevesek által elérhető virága.

És vannak komor, józan, hideg napjaim, a melyeken meghiggadt vérről, eltompulva, egykedvűen huzom a magam igáját, súlyosan érezve azt, hogy szomorú dolog üres szébbel, tele óhajtsókkal, de reményességek nélkül ledobva lenni a létezésnek ebbe a szomorú, változhatlan véletlenébe.

De azután néha, hirtelen minden logika és külső ok nélkül, mint egy szeszélyes szerető lép meg az a sajátságos, kellemes, csak a bor első könnyű mámorához hasonlítható állapot, a melyről beszéltem.

Olyan vagyok ilyenkor mint a puhány, a mely behúzódott kagylójába. Egészen egyéni, egészen belső benyomások változtatják meg a lelkem

állapotát, a melyeknek semmi közük a külső világhoz, a melyeknek nincs látható, tapintható, érezhető okuk, hanem misztikusan függetlenül az agyam sejtjei, a szívem rostjainak reflexsz működéséből magyarázhatók meg.

Talán Guy de Maupassant, a ki olyan utólrérhetetlen volt az ember belső világa rejtelmes titkainak kihüvelykezésében, ha érzett ilyet, világosan, szinte megéreghetően meg is bírta volna azt mondani.

Én nem bírom; csak az világos előttem, hogy olyan jó dolog az, mikor az ember szíve így megtelik harmóniával, lelke sejtésével minden szépek és kellemesnek, a miről csak világéletében álmodott. Akkor ödöngve, szinte botorkálva járok az utcán, a melyen meggyűlt a szürke őszi eső luesokja. Csupa kellemes emlékezés gyűl fel agyamban, olyanok is, a melyek talán hazugok, a melyek talán nem is engem értek. Egy-egy édes melódia szakgatott hangjait hallom, vagy csak érzem; azután belebódulok egy ismerős illatba, a mely talán, valamely édes, meleg, puha asszonyi nyakból maradt vissza az érzekeimben.

Hallom egy selyem ruha susogásának halk, ingerlő zörejét és átmenet, összefüggés nélkül eszembe ötlök egy téli este, a melyen egy puha, lágy szőnyegekkel borított kis teremben valami igen-igen jó pezsgőt ittam, elterítve az egyik alacsony, törökös pamlogon, az ajkam között egy finom, illatos, gyenge cigarettel, azok közül a melyeket olyan nagyon szeretek.

És ezek a hangok, az erős, édes illat, a pezsgő, a suhogó selyem, — mind, mind, a mit oly édesnek, oly kellemesnek ítélek, száz kötélekkel fonódnak bele a lelkembe, egy kaotikus, zavaros,

és drága szőnyegekkel, de azért a gazdának, bár több cseléd is készen áll, hogy kényelmét szolgálja, otthon még sincs, legalább nem igen ér rá, hogy azt élvezze, mikor majd minden idejét lefoglalja a gond, hogy honnan teremtsen elő azt a tömérdek pénzt, melyet háztartása elnyel, mivel fizesse ki a jorok költségeit és a nagy szabószámokat?

A deficit pedig a fényes hajlékban állandó tanyára lel. Mikor a hivatalnok felveszi fizetését, nem tudja mit fizessen ki előbb: lakpénzét még egyszer annyival meg kell toldania, hogy kielégíthesse a háziurat, aztán a sok esedékes részlet a hitelre tett bevásárlások után, és azok a váltó terminusok. Nem futja ki a kevés jövedelemből a sok kiadás, fel kell szakítani egy új, nagy lyukat, hogy be lehessen tömni a régi kisebbet, míg végre ott áll az áthidalhatatlan örvény előtt és hozzányul — a máséhoz. Még egy rövid kapkodás, egy kis lutri, egy kis szerencsepróbáló börczjáték, míg végre összecsapnak a hullámok — és a hirlapok újdonsági vagy törvényszéki rovatában megjelenik a rettegett nekrológ.

Az emberek pedig, rövid pletyka után, áttérnek a napirendre; a helyett, hogy a módot akarnák lenni: hogyan gyógyítsák ezt a természetellenes társadalmi életet?

A király kézirata.

Abból az alkalmából kifolyólag, hogy a nemzet igaz öröme Ó Felsege a király a tiz szobor elhelyezéséről szóló kézirata a magyar miniszterelnökhöz intézte, az ország minden rétege megragadja az alkalmat, hogy e fölött való halálját tolmácsolja.

Ebből óhajtott részét kivenni megyénk lelkes kir. tanfelügyelője is, ki a vezetése alatt álló minden fokozatu népoktatási intézeteinek igazgatóságaihoz s tantestületeihez szeptember 25-ének megünneplése céljából a következő lendületen hazafias felhívást intézte, melyet egész terjedelmében a következőkben közlünk:

de nagyon kéjes, nagyon édes érzést okozva és mámorosan, részegen, tele elégedett, oktalan boldogsággal botorkálók tovább, nem véve észre, hogy a szél arcomba veri a szállongó esőcseppeket és hogy lábam bokáig merül az összegyülemlett mocsokba.

Oh, a hajdon nem várhatja aggodóbb nyugtalansággal, sejtlemesebb vágygal azt, a ki előtt megnyitotta szívét, mint én ezeket a kéjes, boldog órákat, a melyek úgy illelnek engemet, mint a hajnal harmata az elszáradt, esengő fűszálat.

Néha sokáig, nagyon sokáig váratnak magukra: ilyenkor szinte remegő izgatottsággal, lesve minden gondolatot, analizálva minden érzésem, várom a bekövetkezésüket, rettegve, hogy hátha elveszem a képességemet, a fogékonyságomat, ennek a szubtilis gyenge élvezetnek a befogadására. Gyakran ujjongó örömmel üdvözlök egy tűnő, hamisnak bizonyuló szimptomát, a melytől megérkezésüket várom, De ha aztán ellenálhatatlan belevonnak kábító birodalmukba, édes illuzióim mámorában boldog, nagyon boldog vagyok. . . .

Üdvözöllek, édes, megbecsülhetetlen, isteni mámor! Te tanítasz felejtetni, te ragadsz himporos szárnyaidon egy napsugárral, dallal, illattal, örömmel teljes világba.

Ha te nem volnál, elsenyvednék az élet örök változatlanul reménytelen egyhangúságában. Te vagy nekem a fény, a gazdagság, a szerelem, te vagy nekem az, a mit a reám nehezded ólomszárnynak sohasem engednek elérnem — az élet öröme, az élet boldogsága!

Üdvözöllek! — — —

3.025 sz.

Zalavármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Zalavármegye mindenféle fokozatu állami, államilag segélyezett községi s községi jellegű népoktatási tanintézeteinek igazgatóihoz s tanítóihoz.

Ó Felsege, Apostoli királyunk, szeptember hó 25-én legfelsőbb kéziratot intézett Magyarország miniszterelnökehez avégből, hogy a mult idők kiválóbb alakjai, kik a nemzeti élet különböző térein magukat ki-tüntették, szobrokkal örökíttessenek meg.

Az uralkodói bölcseségnek s a magyar nemzet igaz ragaszkodását méltányoló atyai jósnakn meszse időkre kiható, magasztos okmánya ez, mely tárgyánál fogva felelte alkalmas, hogy ifjuságunk szívében a nemzeti eszmények lángját kigyújtsa, ápolja s bennük a nagy és szent példák követése iránti készséget és lelkesedést már jókorán felkeltse.

Felhivom tehát Czimet, hogy a vezetése alatt álló intézet, illetve osztály növendékei előtt ezen korszakot alkotó eseményt értelmi fejlettségüknek megfelelő módon méltassa s már zsenge korukban arra intse őket, hogy az élet becsét a haza iránti kötelességek hű betöltése állapítja meg.

Végül forduljanak hő fohással az egek Urához, hogy a nemzet, melynek költőit, hőseit, bölcsseit és vértanuit királyi kegyelet koszoruzta meg, éljen örökké, dicsőn és boldogul, halhatatlan fiai nemes erényeiben!

Hazafiuüi üdvözzellet!

Zala-Egerszeg, 1897. október 1.

Dr. Ruzsicska Kálmán

kir. tanácsos, tanfelügyelő.

A király nevenapja Légrádon.

Légrád város hazafias közönsége is szép és magasztos módon ünneplte meg az idén Ó Felsege a király nevenapját. A kezdeményezés a város képviselő-testülete kebeléből indult ki, a melynek f. hó 3-án e czélből megtartott rendkívüli közgyűlésén Mikler Győző községi képviselő indítványa folytán egyhangu lelkesedéssel elhatározott, hogy 3-án este a Zrinyi-tér kivilágították, ünnepi díszmenet rendeztessék, 4-én diszközgyűlés tartassék, melynek végeztével a képviselők a megtartandó isteniszteleten testületileg részt vegyének.

Amely határozat értelmében a városi előljáráóság intézkedése folytán vasárnap este 7 órakor mintegy varázsszóra kigyultak a Zrinyi-tér házainak ablakaiban a gyertyák lángjai s megszólamlott a helybeli önkéntes tűzoltó-zenekar harsonája, maga köré gyűjtve az előljáráóság és képviselő-testület tagjait, valamint a város nagyközönségét, kik az önkéntes tűzoltó-testületnek zászló alatt kivonult csapata élén állást foglaltak a fényesen kivilágított s a király olajfestményü képevel feldíszített városháza előtt. Itt ennek egyik ablakából Kovács Gyula községi jegyző megható és lélekemelően szép hazafias beszédet intézett a megjelentekhez, méltatva az ünnepség célját s éltette az ország szerettett uralkodóját, melynek végeztével megindult a menet a tűzoltó-zenekar által kísérvé s körüljárta a Zrinyi-teret folytonos és tüntető »Éljen a király« hangoztatásával.

E lelkesedés legmagasabb fokát a r.-k. iskola előtt érte el, a melynek vezetői — az apácák — gyönyörű szépen kivilágították

az épületet s a menet odaérkezésekor impozáns görögtűzet gyújtottak.

Hétfőn reggel 10 órakor a képviselő-testület diszközgyűlést tartott, a hol úgy a nagy nap emléke, valamint Ó Felsege a király f. évi szeptember hó 25-én kelt és Bánffy Dezső miniszterelnökhözintézett örökké nevezetes kézírata, jegyzőkönyvileg meg lón örökítve. Innét azután a képviselők testületileg a helybeli ágost. hitv. evangélikus templomba vonultak, a hol Szilvágyi Gyula ev. lelkész nagyhatásu beszéd kíséretében lélekemelő isteni tiszteletet tartott, kísérvé Mikler Győző evang. tanító szép és hatásos énekei által.

S ezzel a magasztos és hazafias ünnepség befejeztetett, a mely pedig itt — a közvetlen horvát határon — kettős értékkel bír, a hova még átcsap néha-néha Horvátország magyarelleses déli szellőcskéje.

— a. —

K Ü L Ö N F É L É K .

— **Kérelem.** Lapunk f. hó 1-ével a XIV évfolyam utolsó negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, azt megújítani, a kik pedig előfizetési díjakkal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék. Tisztelettel

a kiadóhivatal.

— **A király nevenapja.** Igaz lelkesedéssel ünneplte meg s az öröm magasan lobogó lángjával, a mult héten a magyar nemzet szeretett királyának névnapját. Mindig ünnepe volt e nap a magyar nemzetnek, de ez alkalommal a szokottnál sokkal nagyobb fényt és melegséget kölcsönzött neki az uralkodó ama ismert fejedelmi elhatározása, a melylyel nemzetünk nagyjai iránt való kegyeletét kifejezésre juttatni kívánván, tiz szobrot ajándékozott a székes-fővárosnak. A nagyszerű ajándék iránt való hálaunk kifejezését az ország minden részében finom gyöngédséggel egybekötötték a király nevenapjának ünneplésével és ekkép ez ünnepi nap a nagyszabásu hálamani festlázciók egész sorozatára nyitott alkalmat. Csáktornyan nem lehet ugyan szó ilyszerü fényes megnyilatkozásról, de azért az őszinte hála és szeretet itt is jutott kifejezésre. A város hivatalos helyiségei föllobogóztattak s a plébánia-templomban ünnepélyes hálaadó-isteniszteletet mondtak, melyet Mintsek Melchiasdesz helyettes-plébános celebrált ünnepies asszisztenciával. A közönség nagy számban jelent meg; ott voltak az iskolák ifjusága a tantestületek kíséretében, részvétel a szentmisén a helybeli katonai tisztikar is teljes létszámban. Nemkülönben képviselve voltak ott az uradalom s a hivatalos hatóságok is, melyek képviselői a számukra rezervált első padokban foglaltak helyet.

— **Uj árvaszéki ülnök.** A f. hó 4-én megtartott megyei törvényhatósági közgyűlésen az egyik üresedésben volt árvaszéki ülnöki állást is választás utján betöltötték. A nagyszámban jelenvolt bizottsági tagok Bárdió Ferencz drt választották meg ez állásra egyhangulag.

— **Esküvő.** Forintos Lajos stridói m. kir. postamester mult héten vezette oltárhoz Szabó Dénes tapolczai földirtokos, takarékpénztári titkárnak leányát, Blanka kisasszonyt.

— **Vasuti hírek.** A déli-vasut vezérigazgatósága által Pillitz Gyula helybeli déli-vasuti állomásfőnök Barcsra, Hollán István főtiszt Lövére (Sopron vm.) nevezetett ki, első forgalmi ellenőrnek, utóbbi állomásfőnöknek. Az ekként megüresedett állomásfőnöki állásra Geiszlauer József helyeztetett át Zala-szent-Ivánról hasonló minőségben Csáktornayra.

— **Halálozás.** Holub Ferencz helybeli nyug. cs. és kir. százados szívszélhűdés következtében f. h. 1-én hirtelen elhunyt. A boldogultat, ki 70 évet élt, s özvegyet és három felnőt gyermeket hagyott hátra, 3-án temették el a közönség nagy részvétele s a helybeli lovasság kivonulása mellett. Az engesztelő miseáldozatot 4-én mutatták be az elhaltért. Nyugodjék békében.

— **Előléptetés.** Ó Felsője a király Micselszky Román helybeli dsidás-századost őrnaggyá léptette elő.

— **Jom-Kipur.** Az engesztelés nagy ünnepe, a leszámolásnak felelmes napját, az u. n. hosszu napot, nagy ájtatossággal és vallásossággal ülték meg városunkban is a zsidó valláshoz tartozók szerdán. A Deák-utcai zsinagóga egész nap zsufolásig megtelt, mert ezt a napot, mint a zsidóság legnagyobb ünnepét a kevésbé vallásosak is megtartják, s mert ez alkalommal egész Muraköz zsidósága gyülekezik itt össze, hogy a városbeliekkel egyetemben ima között, szigoru böjtölés mellett, bevárják az esthajnal csillagának kigyulását. Külsőleg a barátságatlan zord időjárás miatt csak a bezárt üzlethelyiségek árultak el a nagy napot, meg a fényesen kivilágított Istenháza, mignem az est bekövetkezésével nagy tömegekben hazasiettek az ájtatos hívek, hogy a terített asztalokon kárpótolják magukat a szigoru böjt után.

— **Eljegyzés.** Löbl Imre szombathelyi kereskedő jegyet váltott Hirschsohn Zsigmond perlaki kereskedő leányával, Hermina kisasszonnyal.

— **Hivatalos látogatás.** Tóth László nagy-kanizsai törvényszéki elnök a napokban Perlakon járt, a hol a kir. járásbíró-ságot vizsgálata tárgyává tette.

— **Alapszabályok megerősítése.** A m. kir. belügyminiszter az alsó-lendvai ifjusági önképzőkör alapszabályait a szokásos jóváhagyási záradékkal ellátta.

— **Postaiügy.** A pécsi m. kir. posta és távirtda igazgatóság közhírré teszi, hogy a beliczai és dráva-vásárhelyi gyalogposta ezen a reggeli órákban közlekedik márczius 31-ig bezárólag.

— **Szüret.** Nyert engedély folyán a szüretelés a Muraközben ez évben kivételesen már október 10-én veszi kezdetét.

— **Szinészet.** A szomszéd Letenyén színészet működik. Bodrogh László színtársulata a múlt héten kezdte meg ott szereplését, a közönség közepes látogatása mellett.

— **Halálozás.** Németh Ignác, a nagy-kanizsai közt. elemi iskolák igazgatója, életének 54-ik, tanítói működésének 30-ik évében, 1897. október 6-án éjjel 11 órakor jobb létre szenderült. Temetése október 8-án d. u. 4 órakor volt Arany-János-utcai saját házából. A gyász istenítéletet a tanítótésület részéről okt. 9-én 8^{1/2} órakor tartották meg a plébánia templomban. Az örök világgal fényeskedjék neki!

— **Vád alá helyezett lelkészek.** A tavaly lezajlott képviselő-választási mozgalmak kihoztak sodrúkból az idegenből hozzánk szakadt egynehány muraközi lelkész is.

Heveskedésükben azután oly térre léptek, a honnan izgatás és lázítás czimén csakis a vádlottak padjára juthattak. Az egyik Jurák Zvonimir, a vízi-szent-györgyi plébános, a másik Zsupanecz György botornyai káplán. Mindkettő e hónap folyamán fog külön-külön számolni a nagy-kanizsai kir. törvényszék tárgyaló termében tetteiért a bírák előtt, a hol ellenők a végtárgyalást a hónap végére kitűzték. A tanuk száma sok kikel ez alkalommal Nagy-Kanizsára beidézték.

— **Új vidéki lap.** Letenye és vidéke érdekeinek gyámolítása céljából az ottani érdekeltség hetilapot szándékozik megindítani. A mozgalom élén Csemesz Kálmán dr. odaváló ügyvéd áll. A lap megindítása biztosítva van, mert az esperesség is csatlakozott a mozgalomhoz s mult heli kerületi gyűlésén elhatározta, hogy a megpendített eszmét anyagilag is támogatni fogja.

— **Főszolgabírói helyesítés.** Smodits Viktor alsó-lendvai főszolgabíró két heti szabadságot nyervén, Zalavármegye alispánjának rendelkezése folytán a járás vezetését főszolgabíró távollétében Szalmay József csáktornyai szolgabíró vette át.

— **Az időjárás.** Az őszi verőfénye, mely derűtségével és melegségével augusztusi hőséget varázsolt fölénk, nem sokáig gyönyörködtetett. Vasárnap óta a hőméről annyira leszállott, hogy +1 fokot is mutatott s a folytonos erős keleti szél és egyre szakadó nehéz hűvös eső annyira lehűttöte a levegőt, hogy a ki még nem tette, sietett a téli ruhát elővenni és alig van kályha a városban, a melyben az élettő tűz ne sercegne. Csütörtökön reggel apró hópelyhek váltották föl a permetező esőt, de nyomot se tetőn se földön nem hagytak, mert azonnal elolvadtak. De a szomszéd horvátországi hegyeket már két napja a magasabb régiókban fehér takaró fedi.

— **Állami vetőmag a gazdáknak.** Az ideai sanaryu természet való tekintettel, elhatározta a földmivélsügyi miniszter, hogy a mennyire lehetséges, az erre szoruló gazdákat jó vetőmaggal segíti az állami birtokok terméséből. Az ősziék iránt való jelentkezés ideje már elmúlt, hanem tavaszi vetőmag iránt december 31-ig lehet még jelentkezni a bábolnai, kisbéri, gödöllői, mezőhegyesi és fogarasi állami uradalmak igazgatóságainál. A vetőmag ára olyan lesz, mint az elszállítás napján az említett uradalnak környékének piaczaín. Őszi velőmagot a nagy szorultságban levő kis gazdáknak kölcsön is adatott a miniszter, hogy annak az árat majd csak a jövő termésből kamat nélkül fizessék meg.

— **Ingyenes erdei facsemeték.** A földmivélsügyi miniszter, fölhívást tett közzé, a melyben felszólítja a birtokosokat, hogy a jövő 1898. évben beerdősítendő kopár területekhez szükséges csemeték adományozása iránt folyamodjanak. A folyamodványok legkésőbb folyó évi december hó 15-ig az illető kerületi királyi erdőfelügyelőségnek nyújtandó be. A kis és középbirtokosok a csemetéket ingyen kapják, s csupán a szállítás költségeit viselik.

— **The Gresham életbiztosító-társaság Londonban.** E társulat 48. évi jelentése, mely az 1896. évi december 31. befejezett üzletéről szól és a részvényesek 1897. évi április 27-én tartott rendes közgyűlése elé terjesztett, rendelkezékünkre állván, következő főpontjait közöljük. Az 1896. évben 8654 kötvény 80,577.950 korona tőkeösszeg-

ről lett kiállítva. A díjbevételek, levonva a visszbiztosításért fizetett összeget, korona 22,823.521.56 fillérre rugtak, mely összegben a korona 3,444.222.19 fillért tevő első évi díjak bennfoglaltatnak. A kamatszámbla mérlege a lefolyt üzleti évben korona 4,560.665.21 fillért tett ki és e társaság jövedelmét a díjbevételekkel együtt korona 27,384.186.77 fillérre emelte. A társaság az elmúlt évben korona 10,164.913.02 fillért utalványozott oly követelések alapján, melyek életbiztosítási kötvényekből eredtek. Lejárt kiházasítási és vegyes biztosításokra korona 2,522.808.96 fillért, visszavásárlásokra 1,349,912.19 fillért fizetett ki a társaság az elmúlt évben. A biztosítási és járadékalapok a lefolyt üzleti évben korona 10,249.031.57 fillérrel szaporodtak. Az aktívák főösszege 1896. december 31-én korona 157,505.340.21 fillérre rugtak. Tőkebefektetések: korona 490,778.86 fillér angol és irországi állami papirokban, korona 389,524.90 fillér indiai és gyarmati kormányok értékeiben, korona 29,169.911.15 fillér idegen államok értékpapírjaiban, korona 7,810,090.21 fillér vasuti részvények, elsőbbségek és garantáltak, korona 60,417.658.13 fillér vasuti és egyéb köicsönkötvényekben, korona 17,411,131.36 fillér a társaság ingatlanaiában (ezek között vannak a társaság budapesti és bécsi háza), korona 8,378.135.12 fillér jelzálogokban és korona 33,738.107.48 fillér különböző értékekben. — A társaság újabb a jelzálogköicsön biztosítást is felvette működése körébe.

A gyermekbetegségek keletkezéseinek megelőltatása abban rejlik hogy a gyermek oly edzett és erős ellenálló képességét kifejti szervezettel bírjon, mely a baj csiráját fejlődni nem engedi. Különféle ezt ezéző gyógyszerkészítmények vannak forgalomban, de általánosan tudott dolog hogy csak egyetlen szer létezik, mely a hozzá fűzött várokozásnak minden tekintetben megfelel; s e szer a csukamájolaj. A gyermekek a közönséges csukamájolaj bevételelől undorodnak, s ezért nagyon hézagpótló a Zoltán-féle csukamájolaj melynek sem ize sem kellemetlen szaga nincs s gyermekek, valamint felnőttek szívesen veszik be. Főraktára Zoltán Béla gyógyszer-tárában, Budapest, V. Nagykorona utca 23. szám, hol üvegenként 1 ftért kapható.

Orvosi szaklapjaink a »Közegészségügyi Kalauz», az »Orvosi Hetilap», az »Ung. Medicinische Presse», az »Orvosi Hetiszemle» stb. terjedelmes cikkekben méltatták az Ács-féle Cascaras-agradá és Vasmanaganpeptonat-labdacsokat. Az első gyomorbetegeknek, az utóbbi vérszegényeknek páratlanul álló specifikus gyógyszer lévén, mi is megalan ajánlhatjuk t. olvasóinknak és a szenvedők figyelmébe. Lapunk mai és minden vasárnapi számában ösmertette lesznek.

A Szalay-Baróti-fele Magyar Nemzet története egyre halad (Wodianer F. és fia kiadásában Budapestén.) A most szétküldött hetvenedik füzettel a nagy díszmunka már negyedik kötetének majdnem felét érte el. Benne tárgyalatik folytatatosan Mária Terézia uralkodása s különösen a nagy Frigyesel viselt örökési háboruk egész láncolata. Az illusztrációk az akkori szerepivőket mutatják be nagy számmal, a külön műmelléklet pedig a gyermek József főherceget ábrázolja magyar díszben lovon ülve s magyar kísérettől körülveve.

Vasuti menetrend.

Budapest felől: érk. 1.14 ind. 1.17 (gy. v.); 5.51—6.06 (p. v.); 12.57—1 (gy. v.); 4.01—4.15 (p. v.); é. 9.56 (v. v.) **Prägerhof felől:** é. 4.36—4.39 (gy. v.); ind. 5.52 (v. v.); 10.50—11.00 (p. v.); 3.59 4.02 (gy. v.); 9.55—10.07 (p. v.); **Z-Egerszeg felől:** é. 8.42, 9.42; i. reg. 6.00, d. u. 4.28. **Varaszd felől:** é. 4.18, i. 4.44, 5.38—6.15, 10.55—11.44 12.50—1.20, 3.50—4.20, 9.30—10.17 órakor.

Felolós szerkesztő: **MARGITAI JÓZSEF**
Segéd-szerkesztő: **ZRINYI KÁROLY.**
Kiadó és laptulajdonos: **FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR.)**

Sve pošiljke se tičuće zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara **Fischel** Filipova kam se predplate i obznane pošiljaju.

nahorvatskom i magjarskom jeziku izlazdeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tijeđen jedanokrat i to: vu svake nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt
Na pol leta 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt.

Pojedini broji koštajé 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe 1 fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovečke Sparkasse«, »Medjimurske Sparkasse«, »Sparkasse Okolice Čakovca«, i. t. d.

Politički pregled.

Nj. Veličanstvo upravilo je vu sobotu ministru-pezešu barunu Bánffyusljed eće previšnje ručno pismo;

»Dragi barune Bánffy!

Proniknut sam željom, da se za to zgodni trgovi Moga magjarskoga glavnog i prěstolnog grada provide spomenicima manje mjere. Ovi spomenici ne samo da će resiti (kinčiti) grad, već će i ovekovječiti spomen na one odlične muževe prošlih vremena, koji su se vu raznim poručjima narodnog života odlikovali. S toga dozvoljavam na račun stroška Moga dvora, a poděljeno na više godina, primjerene svote vu cilj, da se popignu kipovi: čanadskom biskupu sv. Gellértu, koji je vumrl kakti mučenik za kršćansku vjeru; ostrogonskom nadbiskupu Petru Pázmányu, vjerskomu revniku; erdeljskim knezovom Štefanu Bocskay i Gabrijelu Bethlen; junačkim braniteljem domovine i kršćanstva Ivanu Hunyadi, i Miklošu Zrinyiu; generalisimusu magjarskom grofu Ivanu Pálffy, koji je za obranu prěstolja (trónuša) stekao velike zasluge; anonimnom notaru kralja Béle, koji je pisal hištoriju zauzeća zemlje; veleslavnom pravoznancu Magjarskog orsaga

Štefanu Verböczyu i pučkom njezinom pjesniku Sebastijanu Tinódy. Povjeravam Vam provedbu ovoga moga rěšenja.

Vu Budimpešti, 25. septembra 1897.

Ferencz Jožef s. r.

Barun Bánffy s. r.

Ova peevišnju odluka Njegovog Veličanstva s nova će odjeknuti diljem cèle Magjarske i previšnjeg trónuša obasuti izljevimima narodnog oduševljenja i zahvalnosti. Milost kraljeva s nova obasjava Magjarsku ter joj i vu ovom obliku izriće previšnje z dovoljstvo i naklonost.

— Vu sobotu je službeni list (novine) magjarske vlade preglasil imenovanje dvojice novih doživotnih članova magnaške (gospodske) hiže. Takovimi su imenovani posljednici Klement Ernuszt i Ljudevit Sombory.

— Denes se vu Budimpešti sastaje zastupnička hiža da nastavi svoje delo. — Čeka ju težek posel. Prije svega ima da rěši proračun, a za tim će pristupiti k razpravi nagodenih pitanja. Treba ustanoviti kvotu i obnoviti carinski i trgovački savez ter uzkoniti bankovne promjene. Mora se već denes smatrati sjegurnim, da će se glede nagodbe predložiti produljenje sadašnjeg stanja na dvě godine, — ali uza sve to ne izčezava s vida dužnost, da se glede usta-

novljenja kvote za vremena potrazi modus povoljna rěšenja.

— »Budapeštanska Corr.« javlja, da se je 30. septembra vu Budimpešti držalo zajednička ministerska sesija, vu kojem se je definitivno ustanovilo zajednički proračun. Delegacije će se sastati po svoj prilici koncem oktobra.

— Vu sesiji zastupničke hiže od 27. septembra predloženi su zaključni računi za godinu 1896. Prema tomu bil je definitivni prihod proračunam na osnovu budgetnog zakona sa 473,064.398 forinti na osnovu popunjujućih zakona 1,906,023 for. 42 kr., skupa 474,871.421 for. 42 kr. Razhod bil je proračunan na osnovu budgetnog zakona sa 473,043.173 for na osnovu popunjujućih zakona sa 17,978.165 for. 77 kr., skupa 491,021.338 for. 77 kr., — ter je proračun konačno izkazival manjak od 16,149.917 for. 35 kr.

Na prema ovom proračunu ukazuje se polučeni rezultat ovak: Prihod 517,045.412 for. 5 kr. na osnovu proračuna, 1,407.632 for. 40 kr. nu osnovu popunjujućih zakona, skupa 518,453.044 for. 45 kr. Razhod 498,532.826 for 89 kr. na osnovu proračunskog zakona i 27,410.425 for. 30 kr. na osnovu popunjujućih zakona, skupa 515,943.252 for 19 kr.

Faktični rezultat ukazuje anda višak od 2,509.792 tor. 26 kr., ter je obzirom na proračunani deficit od 16,149.917 for. 35

Z A B A V A**Navčil ga je.**

U Magjarskoj negde zaboravil sam gde, ali bilo je na selu, gde puno sliv raste te ima puno žganjarov, koji žganjicu peku, je jednoč jednomu takovomu žganjaru bil veliki kufer u kotel okradjen. Pošto takov veliki kotel dosta novac košta, to je žganjara ta tatbina prilično žalosti koštala i sigurno je u sebi željel, da bi nek radje se to njegovomu susedu bilo dogodilo, nego da je njega stiglo.

Naravški anda, da je žganjar to prijavil oblaszti, a ova je sve miere poduzela, pandura i žandare allarmirala, dapače i isti finansi su se na posel dali, samo da se tat pronajde zasluženoj kaštigi predvede.

Ovo dietovanje pak oblasti i organov sigurnosti je najbolje pačilo cigana Peti-a, koj je izbilja i toga kotla vkral. On sam toga kotla nije mogel trebuvati, jer navadno cigani, akoprem žganjicu rado piju, ali žganjari nisu nikakovi; a pod ovakovimi okolnostmi, gde sve kaj je živo kotla išce i to na daleko i široko, dapače i u drugoj var-medjiji, nije bilo vaino kotla nekomu na prodaju nudjati, jer kotla bi sigurno bili

prepoznali, a cigan Peti si nije željel sa gospodinom sudcom i njegovimi žilavimi panduri poznanstvo včiniti, najmre pak već zato ne, jer se je to još onda dogodilo, kad su za tate batine valjale, kaj po mojem sudu niti danas nebi škodilo.

Peti je anda odlučil nekaj učiniti, kaj još nikada za svog života nije učinil; on je najme nakanil se toga nepriličnoga kotla rěšiti, pak ga po noći liepo stiha žganjaru, na njegovom dvorišću ili u vrtu podleći tak, da kad bi se u jutro žganjar stal, samo bi kotla domov načel, za tata pak se na ov način nebi nikada saznalo. Pak to je bilo i najpametnije, kaj je Peti mogel zamisliti, jer kaj bu ono čuval pri sobi, iz česa nemre nikakovu hasen imati, a moglo bi mu podpuno nabrojnih dva-deset i pet donesti.

I baš u vrijeme, kad je Peti hotel iz tatbine u krépost preskočiti, zestane se jednog dana sa okradjenim žganjarom i ov, kak svakomu, pričme se nad svojom nesrećom i Petiu tužiti; »Premisli si dragi Peti, mojega velikoga žganjarskoga kotla je netko pred dva ljedna vkral!«

»Nikaj zato« — odgovori Peti, tat ti bu kotla natrag donesel, jer takovoga veli-

koga i svakomu poznatoga kotla nebude mogel nikomu prodati, ako nebu hotel pandurom u ruke dojtí, anda ga mora natrag donesti, jer kaj bu š-njim?«

»Kak to moreš reći Peti, kaj bu znjim« — odgovori žganjar — »razbije ga na komade, pak ga onda komad po komadu lahko proda i sam kotlar komade kufra od njega rado kupi, pak i drugi, koji starom željezinom, messingom, brunczom i kufrom truguju.«

Petiu se na ove rieči malo pred očima razsvieti i on veli dalje: »To je lahko reći, da kotla razbije, ali kak bi to mogel učiniti, em ga bu u tretjé selo čuti, kad bu kladivom po kotlu tukel te ga razbijal.«

»Ah moj Peti, ti pak nikaj neznaš« — odgovori žganjar — »em tat nije tak bedast, kak ti, da bu on kotla onde razbijal, gde bi ga bilo čuti; on otide tu van k vodi, pak ga po noći na kupu pieska razbije, iz kupa pieska se nebude nikaj čulo.«

Sad se Petiu još bolje pred očmi razsvieti, on prime žganjara za ruku i milo veli: »Siromak ti žganjar, tvojega kotla više nikad nebudeš videl!«

kr. povoljniji za 18,659.709 for. 61 kr. Prema rezultatu prijašnjih godina rezultat je manje povoljan.

— Prije par dana je u Budimpešti držana biskupska konferencija pod predsjedanjem kardinala-primasa Vaszary. Nazočno je bilo na konferenciji 14 biskupov, nadopat sv. Martina i general vikar pečuh-ske biskupije, dočim je osam biskupov izpričalo svoju odsutnost, među njima i kardinal Schlauch i nadbiskup Samassa. Konferencija je nakon rješenja manje važnih pitanja saslušala izvještaj pripravnog odbora o zemaljskoj katoličkoj autonomiji, očem je izvješćival biskup Steiner, pak predložil, neka se izabere vužeši odbor, da na osnovu kongresnog elaborata od godine 1871. sastavi schemu, koja b služila za temelj autonomnog statutu. Taj je predlog jednoglasno prihvaćen, a u odbor su izabrani kardinal Schlauch kao predsjednik ter biskupi Hornig, Steiner i Ivanhović kakti članovi. Time je konferencija zaključena.

— Zastupnička hiža držala je kratku sesiju, u kojoj je barun Podmaniczky u kratko obrazložil svoj predlog za odaslanje poklonstvene adrese Nj. Veličanstva kralju rad previšnjeg ručnog pisma od 25. septembra ovoga ljeta. Ujedno je predložil osnovu adrese, koja glasi:

»Vaše apostolsko kr. Veličanstvo!«

Najmilostiviji gospodar!

Zastupnička hiža magjarskog državnog sabora primila je s homagijalnom zahvalnošću na znanje uzvišenu odluku Vašega Veličanstva od 25. septembra ovoga ljeta, kojom je Vaše Veličanstvo blagoizvoljelo odrediti, da se na trošak dvora na trgovima glavnog i prěstalnog grada postave spomeniki u' proslavu uspomene na odlične muževe minulih vjekova našeg narodnog života. Već sama kneževska darežljivost, koju nam je Vaše Veličanstvo tako dugo naklanjalo, napunjuje nas osjećajima zahvalnosti.

Što je pako u srcima milijuna i milijuna zapalilo plamen oduševljenja, je, da ono kraljevsko osjećanje i mišljenje, koje je nadehnulo previšnje ručno pismo, iden-

tično s onim čuvstvovanjem i mišljenjem, što ga narod pokazuje za svoju prošlost.

Kralj i narod u tom su čuvstvu za prošlost gotovo srašteni; odi su proniknuti uvjerenjem, da samo onaj narod i ona zemlja mogu računati na dugi obstanak, koji s pietetom gledaju na svoje djedove i vuvažavaju one velike navuke, što jim ih otkrivaju borbe, slava i kušnje sudbine u prošlosti, a koje je u njihovu historiju upisala ruka onga, koji za kraljeve i narode stvara zakone.

Sjećajući se od srca i u naše zakone unešene kraljevske reči, kojom je Vaše Veličanstvo izjavilo svoje neuzdržano povjerenje na prema svom vjernom narodu i proniknuti svojih težnjah: idemo mi pod vodstvom Vašeg Veličanstva svim zadatkom i borban buzučnosti s pouzdanjem u susret. A moleći Vaše Veličanstvo, da primi izraz naše homagijalne zahvalnosti sa starom milošću, molimo se is istodobno Svevišnjemu, da onom kralju, koji u tolikoj mjeri posjeduje moć oduševljenja, sjedinjenja sila i vodstva k višim ciljevom, kak i kraljevskoj porodici, čija je sudbina srasla sa sudbinom naroda, podeli u vsako vrēma svoju svetu zaštitu.

Ostavjemo s podaničkim poćitanjem i poklonstvom Vašega c. i apostolskoga kr. Veličanstva najpokorniji službenici u držanom saboru sakupljeni zastupniki Magjarske.

Iza oduševljena prihvata predsjednikov predloga, da hiža o toj osnovi adrese 4. o. m. stvori zaključak, sjednica je zaključena.

— U čast kralju. Zastupstvo grada Budimpešte zaključilo je da dostojnim načinom izjavi svoju duboku zahvalnost za upravo kraljevski dar, što ga je Njegovo Veličanstvo namēnilo magjarskoj prěstolnici, odlučivši premilostivo, da se na strošek kraljevih privatnih sredstava podigne u Budimpešti deset pomenika slavim muževima, koji su u prošlosti Magjarske priskrbili osobitih zaslugah za kralja i domovinu. U svetečanoj sjednici gradskoga zastupstva odlučeno je, da se Nj. Veličanstvu

kralju posebnom poklonstvenom deputacijom izjavi najdublja zahvala, neuzkolebiva vjernost, odanost i ljubav municipija i cēloga stanovoićtva Budimpešte. Oduševljenim klicanjem »Éljen a király!« prihvaćen je taj zaključak. Povodom ovoga zaključka, i da se čuvstvo duboke zahvalnosti prema kralju dade i spoljašneg izražaja, razsvētilo je budimpeštansko gradjanstvo obloke svojih hižah, a grad je dal bajno razsvētili vse javne objekte.

Osobito ljepa je bila razsvētljena lēva obala Dunava prema kraljevskom dvoru, trg (pijac) Ferencz Jožefa prostorije kluba liberalne stranke, gde je sjala u trobojnom električnom svjetlu orijaška magjarska koruna.

I drugi varoši Magjarszke zaključili su u poklonstvenim adresama izjaviti Njeg. Veličanstvu duboku svoju zahvalnost za kraljevski dar, kojim je usrećilo magjarski narod.

KAJ JE NOVOGA ?

— Prosimo naše poštuwane predplatnike naj nam u z a d n j i m f e r t a l j u p r e d p l a t n e z a o s t a t k e č i m p r e d i p o š l e j u i p r e d p l a t n e p o n o v i j u !

Ovacije kralju.

Veledušna odluka Njegovog Veličanstva našeg premilostivog kralja Ferencz Jožefa I. da se na strošek previšnjih privatnih sredstava podigne na raznjm trgovima grada Budimpešte 10 spomenika slavnil muževa, među ovim i sigetskog junaka Nikole Z r i n y i a, pobudila je u svim krugovima magjarske metropole veliko oduševljenje i šustvo duboke zahvalnosti prema premilostivomu kralju i vladaru. Budimpeštanska sveučilišna mladež dala je lomu čustvo oduška u spontanjoj bakljadi, što ju je priredila u subotu na večer na dunavskoj obali. Na čelu povorke išel je pod sveučilišnom zastavom sveučilišni rektor, a baklje nosili su sami sveučilišni gradjani, njih 1500 na broju. Prolazeći ulicama, po-

Vrabci ga oslobodili od smrti.

Ovo, kaj vam hoću ovde pripoviedati, se je doslovce dogodilo godine 1894-a u Beču.

U Bescu je zivel, ili živi još, nieki štacunarski pomoćnik (dietič), koj je bil veliki prijatelj životinjah.

Znade se pako, da štacunarski pomoćnici u Beču i drugod nisu tak bogati, da bi si mogli doma oroslane tigre i druge takove živine držati pak se zinjimi igrati, kak to krotilci znadu. A veliki varoši sa svojimi visokimi zidnamu nisu takaj tomu prilični, da bi poljska i šumska živina komaj čekala, dok bi mogla u nje dojti i tam svoje zabave imati, kakove imaju tam vani na prosloru, po sienokošah, šumah i po šikarju.

Zvan toga, je rećeni trgovački pomoćnik stanovul u siromaškoj jednoj sobici, med visokimi zidnamu, tam negde u dvořišču, odkud je samo visoke zide i falacec neba, kakti modrog ili sivog rućnika nad glavom videl. I u taj dvor su jedino miši i štakori znali zabluditi, koje ljudi baš nedvore rado, a još su znali zabluditi i nekoji vrabci i vrabice, koji se kak pravi svietski purgari hitro svigde podmaće, gde je kakova drobtina za najti ili straniško gnjezdo za naseliti.

Anda se je naš trgovački pomoćnik zavzel za vrabce, pribil je kraj svog obloka dešćicu te je na uju svakog jutaa, prije nego je na svoj posel išel, jednu šaku raznog zrnja nasipal. I vrabci su na skoro spoznali darežljivu ruku, koja se je svaki dan kroz oblok pokazala i njihovim kljunom hranu donasala.

Usljed toga se je vrabci puk pred oblokom danomice povekšaval, i kad je u jutro ob sedmoj uri baš u turnu vudril, letelo je pri prvom udarcu sve iz susednih krovov na rub deske polag obloka i tam je čekalo na svakdašnji kruh.

Jednog jutra ali su bili vrabci toćniji nego njihov hranitelj — i tomu su se čudili i vrabci i domaća služinčad, koja je u dvorišču svoj posel obavljala.

Kad je ura sedem odtukla i posle zadnjeg udarca se žven zvona sve tihije i tihije razhadjal, skakali su ovi mali sivi gosti po dešćicu nestrpljivo sim i tam, narivali se, obraćali svoje glavice proti obloku, poletavali svojimi krilci u vis i opet dole te su pričeli čvrgutati i u svojem vrabećem jeziku špotati, kak da bi hoteli reći:

»Hej, kakov je to red u toj kući, zakaj mi u pravo vrieme nedobimo naš zajtrek?! Mi hoćemo, da nam naši želudćeci i naše

gvatice budu punkt ob sedmoj uri napunjene a mi neimamo vriemena ovde na vure dugo okolo čepeti i čekati! — Anda nek se već, jeden krat taj oblok odpre i sim sa zrnjem i drobtinjem, drugač mi ovu pučku kuhinju snjezinim neredom ostavimo, pak si drugu, rednešu, poiščemo!«

Ali prošlo je ferial ure, i pol ure, a ruka se još kroz oblok nije pokazala, koja bi hranu donesla na dešćicu.

Sad pak je to vrabcom bilo već prebedasto, te se je mud njimi porodila ciela revolucija. Oni su pričeli strašno kričati a najdrzovitiji izmed njih su svojimi kljunić prićseli po obloku pikati, kak da hoću steklo potreti. Tu i tam se zdigne pojedini vrabec u zrak, za da svojim znancem i rodjakom, kojih još tu nije bilo poštu odnese o ovom nećuvenom pripećenju, te da je pozove, da se cielej revoluciji pridruže i na taj način toga čovieka, koj je svoju dužnost zaboravil, jedno malo u strah natiraju.

U to vrieme je siromaški mladić lezal bez sviesti u svojoj postelji te se je smrtjumu boril.

On je dan prije u trgovini svoga gospodana do kasno u noć posluval, jer je to navada trgovec, da se početkom svake godine ustanovi, koliko je robe u štacunu.

pěvali su himnu »Szózat« i klicali »Éljen a király.« Vsi obloki kraljevskoga grada u Budimu bili su sjajno razsvjetljeni u dokaz da je Njegovo Veličanstvo blagoizvoljelo premilostivo primiti ocvastio oduševljene mladeži, o kojoj je ministar predsjednik obavijestio kralja. Na budimskom donjem quaju izpod kraljevskoga dvora zaustavila se je povorka, otkrile glave odpjevala je mladež »Szózat«, ter gromkim klicanjem i mahanjem zastave pozdravljala kralja, koji je s obloka kraljevskoga dvora pralil vrličanstven prizor.

Zlatna „ružička“

Zlatna Ružička, koju papa kakti izvanredni dar samu visokim kneževskim gospodjama pošilja, nije za pravo jedna ružička, nego čeli grm, koji sastoji od devet ružičaka svak fele veličine i četrinajst pupoljka sa po prilici sto listovah. Sve je to vjerno prema naravi od najfinešeg zlata izvedeno. Glavna ružička u sredini more se pomoću vijka otvoriti i u nju staviti balzam, mošuš ili parfum. Stabljika ruže stavljena je u vazicu srebrnu ali pozlaćenu i fino cizeranu. Kakti ružičke nalaze se na posudi dva mali angeleki. Na podnožju posude nalaze se u reliefu reči:

Leo Papa XIII. Čeli predmet visok je 80 centimetara, ter se navadno pošilja u skatulji od orehovoga drva. Vredno je spomenuti, da je papa godine 1889. odustal od svog pravila, da ružičku samo kneževskim gospodjama pošilja, jer je ružičku poslao frajlicu Caldwell u Vaddingtonu u Raveznim Državama, ar je ista za osnutak katoličkog sveučilišta u Uniji darovala nikaj manje od 1.500.000 dolara. To je do vezda jedini slučaj, u kojem je papa učinil iznimku s »ružičkom kreposti.«

Muž i žena.

Jedne Londonske novine navadjaju sljedeći zanimivi slučaj, koji se je dogodio ne-

Anda ves prehladjen i truden si je u svojoj sobici zakuril pečniku i skuhal teha te se je i onak truden spat legel.

Iz peći pako, koja se je iz szobe kurila, jer je u njoj ostalo još žerjavke, se je otvoran plin, dušik, razvijal, te ga je zaomamilo, i zato su sve vrabčije molbe, prošnje i groznje bile badava jer siromaški mladić se je smrtjom boril.

Ali ne sada ova dosadnost krilatih malih projakov nije bila badava, za ov put su mali ptički svojemu dobročinitelju, njegova dobročinstva punom mierom naplatili.

Njihova krika i vika, i njihovo ponašanje pred oblokom na dešćici je u dvorišću, poslušujuću družinu upozorilo, i budući im je bilo poznato, da je taj mladi trgovački pomoćnik uvijek bil točan, pričeli su sumnjati, jeli mu je mozbit nije kaj pripetilo, da se još nije stal. Oni su anda išli poglednuti, kaj je zrok, da ga još neima iz soobe i da polag svakdašnje navade svoje vrabce nahrani; a kad su u sobu došli imali su i kaj videti, mladić je ležal bled u postelji te je već bil blizu smrti, a u sobi je bil zadušeni zrak, da nije bilo moguće nutri obstati. Iznegli su ga anda van i poslali po liečnika, koj ga je na skoro k-sviesti dovel i ovak je bil mladić, koj sigurno još žive, po vrabčih kojem je svaki dan dobročinstvo izkazuval, od smrti oslobođen.

Pamtite: S v a k o dobročinstvo najde svoju plaću.

Em. Kollay.

zdavnja u dvorani za operacije u tamošnjoj kirurškoj sveučilišnoj klinici. Glasoviti ranar dr. C. zahman se je ponovno trudil, da pronadje kuglju iz revolvera, koja se je nalazila u telu pred njim ležeće pacientkinje, mlade neke gospodje od kakvih 30 godinah. Razeviljenog lica čekala je ranjenica na oleskanje boli. Srećna ruka, kojom je vučeni kirurg inače navik takove vrsti operacije izpeljal, ovaj put se je njemu iznevjerilo. Kakti zadnje sredstvo upotrebil je doktor C. napokon Röntgenove zrake, da njihovom pomoću pronadje mjesto kuglje. Nu niti ove mu nisu odkrile nikaj, dočim su toliko put pokazale se kakti izvrsno sredstvo u takovim slučajevima. U sdvojnosti napokon napustil on tu stvar, akoprem je njegov glas time na kocku stavljen bil. U tom toga približila se je mlada doktorica, koja je stopram nezdavnja poručila doktorat, k javkajućoj betežnici s izrazom zrufanja i poduzetnosti u frizkem svom i ljepušnom licu. Upotrebiv ona čarobne one zrake, najavi već za nekoliko minut uspjeh svog pomnjivog izraživanja. Ona je slučajno pronašla dugo izkanu kuglju. S gorkim čuvstvom obrnul se stari izproban doktor hoteci oditi iz dvorane. Domišljata mlada dama pošla je za njim sljubeznim smehom, ter je položila svoju belu malu ručicu na njegovo rame, rekta je sa sladkim naglasom: »Molim Vas, gospodine profesore, ne uzimajte vi tu stvar tak tragično. Samo po zakonu prirode niste vi mogli nikaj izposlovati. To vi morate znati, da mužkarcu ne će nikad biti moguće sasvim pregledati ženu. Vi niste to trebali niti pokušati« . . .

Proizvodnja svile.

Proizvodnja svile na zemlji, iznašal je minule godine, polag englezke statistike 13.862.500 kilograma. Pri tom odpada na Evropu 5.305.000 kilograma. U Italiji se od svih evropskih zemalja najviše proizvodi svile, i to 2.915.000 kilograma. Levant 1.260.000 kilograma, Francezka 325.000 kilograma, Austro-Magjarska 625.000 kilograma, napokon Španjolska 112.000 kilograma. Najviše svile dobiva se u Aziji, i to 8.657.000 kilograma. Od toga odpada na Kinu 4.957.500 kilograma, Japan 3.300.900 kilograma, Indija 3.000.000 kilograma.

Paprika izvrstno obranbeno sredstvo.

U selu Čutorovu u Bugarskoj provališe u tamošnju krému u noći razbojnici. Krčmar, neimajući u hitroći nikaj za obranu, zagrabil punu šaku ljute paprike, ter prvom razbojniku, koji je stupil na prag hiže, hitil u oči. Ov je počel vikati od boli i javkati, na kaj ostali preplašeni razbojnici su pobegli, neznajući kaj se je pripetilo. Na skorom dobežali su susedi, ter su zvezali onoga, koji nije mogel pobeći, boreći se s ljutom paprikom. Pomoćjum ovoga vlovili su potlji i ostale razbojnice. — Tak se je paprika pokazala u nevolji izvrstnim obranbenim sredstvom.

Sveta zemlja.

Kad je Bog svet stvoril, najedanput je svaka zemlja imala svojega gospodara, samo sveta zemlja je ostala bez gospodara. Ali pomalem je narod i ovu zemlju spoznal i rad bi nju imel.

Po redu su išli k Bogu svakojački narodi i prosili ga, da bi njim dal svetu zemlju.

Najpredi je turčin išel k Bogu i prosil poniznim srcem za svetu zemlju.

Moj gospone! Daj meni svetu zemlju.

Rekel mu je Bog:

Ve ne dam.

Za turčinom išel magyar:

Moj gospone! Daj mi svetu zemlju.

I magyaru je Bog rekel:

Ve ne dam.

Za magyarem je išel nemec:

Moj gospone! Daj mi svetu zemlju.

Rekel mu je Bog:

Dojdi zutra v jutro.

Zatem je išel židov:

Moj gospone! Daj mi svetu zemlju.

Rekel mu je Bog:

Dojdi zutra v jutro.

Za židovom je horvat išel pred Boga.

Moj gospone! Daj mi svetu zemlju.

I ovomu je Bog rekel:

Dojdi zutra v jutro.

Za nekoj den je opet turčin išel k Bogu i prosil ga je za svetu zemlju.

Moj gospone! Daj mi svetu zemlju.

Rekel mu je Bog:

Nek bu tvoja.

Za turčinom išel je magyar, ali još niti vusta nije odprl vre mu je Bog rekel:

Vre si zakesnil magyar! Svetu zemlju sem turčin dal.

Reče magyar:

Stoga bu veliki posel!

No, ako bu stoga veliki posel, nek bu za na veke tvoj posel veliki reče Bog.

I za istinu, mi magyari imamo navek veliki posel i vnogo dela vu svcm.

Za magyarem je opet išel nemec, ali mu je Bog zdaleka kričal:

Zakesnil si nemec! Turčinova je sveta zemlja.

Stoga bu lepo delo! reč nemec.

No, ako bude stoga lepo delo, — reče Bog — najbu i zatem tvoje delo lepo.

I od toga vremena je nemecovo sve lepo. Hiže, polje i sve drugo blago.

Dojde od Boga nemec i ide k njemu židov:

Moj gospone! Daj mi svetu zemlju!

Nije moći — reče Bog, — vre je turčinova. Te pak budemo ju kupili zakričel židov srdito.

No, ako ju hočeš kupiti, — reče Bog — onda kupuj vu tvojem življenju.

I od onoga vremena kupuju trguju.

Zadji prošnik je bil horvat, ali mu je Bog zdaleka kričal, da zabadau ide, da je zakesnil, da je vre turčinova sveta zemlja.

Je, tak je, drugač neje, zakesnil sem — reče horvat.

No ako si zakesnil, reče mu Bog, ti buš na vek zakesnil.

I tak je; od onoga vremena horvat svigdi zakesni.

Prepoveda: **Czinsek Isván.**

Nekaj za kratek čas.

Pogibeljni gombóci.

Zaručnik (svojoj zaručnici, koja ga je svaki put, kad je u pohod došel, na obědu zadržala): »A, zakaj mi, draga Berta, neprirediš kad kada gombóce?«

Zaručnica: »Ah, dragi Ferko, moram ti priznati, da sam jednom zaručniku priredila gombóce, pak mi se je odmah izneveril.«

Okradjeni lopov.

Sudec: »Kaj je vrédna bila vura, koju vam je obtuzeni vkral?«

Tuzitelj: »Ja bogme n znam . . . ja sam za nju dobil jenkrat tri meseca rešta.«

Došel je vandracev k jednomu šalji-vomu gosponu prosit. Gospon ga zapital: »Pokašte meni, jeli ste Vi horvat ili pak magjar? Vandracev mu je na to odgovoril: »Gšpone! niži jedno, niži drugo. — ja sam kovač.«

Glád Ferencz.

Gabona árák. — Ciena žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frttól	frtíg
Buza	Pšenica	11	—
Zab	Zob	5.50	—
Rozs	Hrž	6	—
Kukoricza uj	Kuruza nova	4.50	—
» » ó	» stara	4.50	—
Árpa	Ječmen	5	—
Fehér bab uj	Grah beli	7	—
Sárga » »	» žuti	5	—
Vegyes » »	» změšan	5	—
Lenmag	Len	7.50	—
Bükköny	Grahorka	5	—

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

Nyiltér.*

E rovat alatt közlöttékert sem alkai, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Fouliárd-selymet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai sat. a legujabb mintázattal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selymet** 45 krtól 14 frt 65 k. méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott damasztolt sat. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázattal sat.) a megrendelt árukat **postabér és vámmentesen, házhoz szállítva**, valamint mintákat postafordultával küldenek **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selyemgyárjai Zürichben**. Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 2

Hirdetések.

The Continental
Bodega Company.

Valódi hamisítatlan
külföldi borok

• Portbor.
• Sherry.
• Madeira.
• Marsala.
• Malaga.
• Tarragona s. a. l.
Legjobb
bevásárlási forrása

Raktár:

Stráhia Testvérek
uraknál
Csáktornyán.

814 12-50

Ajándéktárgyak nagy választékban.

Pollák Bernát

órás és ékszerész Csáktornyán.

Főtér, az új takarékpénztári épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

svájcezi zsebóra, arany-, ezüst- és chinai- ezüst-áru raktárát,

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árákért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó árák mellett.

Legjobb szerkesztői svájcezi zsebórák.

Pali Ingaórák raktára.

I. magyar királyi szabadalmazott

Osztály sorsjáték

**A magyar kir. osztálysorsjék
50.000 nyereseményének
jegyzéke.**

A legnagyobb nyeresemény a játékterv 9. szerint

1000.000 korona.

Egy millió

A nyeresemények különleges beosztása a következő:

Nyeresemények	Korona
1 »	600,000
1 »	400,000
1 »	200,000
2 »	100,000
1 »	90,000
1 »	80,000
1 »	70,000
2 »	60,000
1 »	40,000
5 »	30,000
1 »	25,000
7 »	20,000
3 »	15,000
31 »	10,000
67 »	5,000
3 »	3,000
432 »	2,000
763 »	1,000
1238 »	500
90 »	300
3170 »	200
3900 »	170
4900 »	130
50 »	100
3900 »	80
2900 »	40

50000 nyeresemény és jutalom 13.160.000 kor. összegben, mely 6 osztályban soroltatik ki.

Az 1897. év február hó 27-iki törvény szerint a kis lotri megszűnik s ezen osztálysorsjék által pótolatik. Németországban ezen nemű sorsjátékok már 100 év óta fennállanak és az illető sorsjegyek eladattak. Nálunk Magyarországon is emelkedik iránta az érdeklődés, mert a sorsjegyek legnagyobb része biztos kezekben van. Nemsokára ilyenek csak ráfizetéssel lesznek kaphatók. Azért ajánljuk, hogy a vétellel ne késünk.

A magyar osztálysorsjáték áll:

100.000 és 50.000

eredeti sorsjegyből pénznyereseményből

A nyeresési esélyek oly előnyösek, hogy az eddigi kis lotri, vagy egy igérvény vétele ezzel nem is hasonlítható össze. Ily előnyös esélyekkel szemben mindenki nyújtsa kezét a szerencsének viszonytalos képest.

Az összes 50.000 nyeresemény a mellette álló nyeresemény jegyzékből látható; ezen nyeresemények 6 részben lesznek kisorsolva és a nyerő sorsjék készpénzben kifizetettek.

A sorsjegyek ára az első húzásnál:

	6 frt. egy egész	eredeti sorsjék
3 »	egy fél	»
1.50 »	egy negyed	» 4
0.75 »	egy nyolczad	»

A húzások a fővárosi vígadó épületében nyilvánosan történnek a m. kir. kormány felügyelete alatt és egy kir. közjegyző előtt. A húzásnál mindenki jelen lehet.

Mi üzlethelyiségünkben elárusítjuk vagy utánvéttel, vagy az összeg postautalványi beküldése ellenében ajánlott levélben elküldjük az eredeti sorsjegyeket. Minden egyes vevő nevét azonnal feljegyezzük és vevőink minden egyes húzás után megkapják a kimerítő sorsolási jegyzéket.

Rendelvények f. é. október hó 23-ig fogadunk el.

Török A. és Társa

a magy. kir. szab. osztály-sorsjáték főelárusítói.

Budapest, Váci-körut 4. P. sz.

871 2—3

Kéretik a t. olvasó e hirdményt kivágni, eltenni és ösmerőseinek alkalmitlag ajánlani!

Vérszegénység, higvérőség, sápkor ellen, továbbá kezdődő tüdővésznl, szóval azon esetekben, hol a vérnek bőségesítése és vastartalmának fokozása a főcél, ez idő szerint a legcélszerűbb gyógyszer az:

Ács-féle (cukr.)

Vas-mangan-peptonat-labdaes.

Előnyei abban állnak más készítményekkel szemben, hogy legkönnyebben bevehető s nem romlékony, mert cukorréteggel van bevonva. Ép ezért a fogakat sem támadhatja meg, mint a többi vaskészítmény. A gyomorban **legkönnyebben** oldódik és legkönnyebben asszimilálódó vegyület; ép ezért az egyedüli vaskészítmény, mely nem okoz gyomor terhelést, sőt az étvágyat fokozza. — Hogy mennyire biztos hatása, arról eléggé tanuskodik a számtalan beérkezett köszönő levél és ugy az **orvosi** mint a gyógyszerészi **szaklapok ösmeretése**i.

Kapható a legtöbb gyógyszerárban. Egy üveg (50 labdaes) 60 kr.

Előállítási hely és szétküldési raktár egyedül: **P. Ács Albert gyógyszer-tára, Sz.-Fehérvárott** (Gróf Zichy-ház.)

Innen 2 frtnak előzetes beküldése mellett 3 üveg (legkisebb postai szállítmány) bárhová **franco** szállítatik. Ez egész kura gyermekeknek, felkura felnőtteknek — 4 frt beküldése után 7 üveg franco. Teljes kura felnőtteknek. 748 8—10

Kapható **Bölcs Béla** gyógyszerésznél **Mura-Szombat** és **Pethő Jenő** gyógyszerésznél **Csáktornyan**.

Orvosi szaklapok véleménye szerint "Paratlanul álló hont gyármány"

Egredül vaspreparátum, mely nem romlja az étvágyat s nem támadja meg a fogakat!

Köhögés

rekedtség és elnyálkásodás ellen a legjobb hatása szer a **RÉTHY-féle pemetefü-czukorka**

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti, kapható minden gyógyszerárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1 frt 50 krért bérmentve küld

RÉTHY BÉLA

gyógyszerész Békés-Csabán

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenékén aláírásom látható.

Réthy Béla
gyógyszerész

870 2—10

Eredeti párisi

GUMMI és HALHÓLYAGOT

788 tucatonként à 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, és 8 frtjával küld 1881. óta bárhová 9—26

REIF J., specialista, BÉCS I., Brandstätte 3.

Teljes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

SZIVATTYUK

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparezélokra.

UJDONSÁG!

Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxydálási módszer szerint inoxydált szivattyuk rozsdá ellen védve.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien.

MÉRLEGEK,

legjobb javított rendszerű **tizedes százasos és hidmérlegek** fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra. **Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek.** Commandit-társaság **szivattyu és mérleggyártása.**

I. Wallfischgasse 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6. sz.

787 17—96

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

könyvnyomdája

Csáktornyan,

a legujabb gyorsajtókkal és diszes uj betűkkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat,

u. m. **névjegyek, levéllejek, meghívók, eljegyzési-, esketési- és gyászjelentéseket, — számlák, körlevelek, hivatalos és magán nyomtatványokat, röpiratokat, műveket** stb. stb.

bármely nyelven és kivitelben

a legjutányosabb árak mellett.

